

AANBEVELINGSNOTA

TOEGANKELIJKE VRIJE TIJD VOOR IEDEREEN

T'ANTWOORD

VERENIGING TEGEN ARMOEDE EN SOCIALE UITSLUITING

Inhoud

Inleiding	3
1. Uitbreiding van het werkingsgebied van UiTPAS Kempen	5
2. Uitbreiding van het aantal UiTPAS spaarzuilen	5
3. Stimuleren van deelname via verhoogde tegemoetkoming	6
4. Ondersteuning bij verdoken kosten van vrijetijdsactiviteiten	6
5. Toegankelijke informatie	8
6. Mobiliteit	9
7. Vereenvoudigde boekingsprocedures	9
8. Duurzame samenwerkingsverbanden met partnerorganisaties	10
9. Financiële ondersteuning van verenigingen	10
10. Een toegankelijk inkomensonderzoek voor UiTPAS kansentarief	11
11. Betaalbare locaties	12
12. Onderwijs en de UiTPAS	12
13. Stimuleer verenigingen om in te stappen in het UiTPAS-systeem	13
14. Een centraal vrijetijdsloket voor Turnhout	14
15. Bewustmaking van verenigingen	16
16. Turnhoutse evenementen voor iedereen	17
De UiTPAS Magie	18

Inleiding

Ontspanning is een basisrecht. Het klinkt simpel en vanzelfsprekend maar als we kijken naar onze samenleving waar men mensen die leven in armoede er vaak op wijst dat ze zelf verantwoordelijk zijn voor hun situatie, is er weinig ruimte voor dit recht. De druk om te bewijzen dat je er zelf alles aan doet om uit armoede te geraken is groot. Het recht op vrije tijd wordt dan al snel beschouwd als een 'overbodige luxe'.

Het recht op vrije tijd is echter niet voorwaardelijk. Het zou voor iedereen, ook voor mensen die leven in armoede, vanzelfsprekend moeten zijn om aan ontspanning te kunnen doen. Om gezond te blijven, zowel fysiek als mentaal, om op een laagdrempelige manier zelfvertrouwen op te bouwen, talenten te kunnen ontwikkelen, een sociaal netwerk uit te bouwen, ... Georganiseerde vrije tijd kan bovendien ook nog eens een katalysator zijn voor het bereiken van bredere maatschappelijke doelstellingen. Denk bijvoorbeeld aan het verbeteren van de Nederlandse taal, een vlottere deelname aan de samenleving door het versterken van het sociaal netwerk, meer kans op werk door aangeleerde competenties, ...

Rap op Stap Turnhout

Sinds maart 2021 baten wij als armoedevereniging samen met onze vrijwilligers vier Rap op Stapkantoren uit in Turnhout. Dit in samenwerking met de dienst Toerisme & UiT, de Bibliotheek en Villa Mescolanza die hiervoor hun accommodatie ter beschikking stellen.

Rap op Stap is een vrijetijds- en reisbemiddelingskantoor voor iedereen met een beperkt budget. Er kunnen vakanties, daguitstappen, sport- en cultuuractiviteiten aan sterk verminderde prijzen worden geboekt. Indien gewenst ondersteunen onze vrijwilligers de mensen bij het samenstellen van een budget, het zoeken van geschikt vervoer en het vinden van informatie. Met deze werking proberen we het bestaande vrijetijdsaanbod toegankelijker te maken voor mensen die leven met een beperkt inkomen.

UiTPAS Kempen

Elke erkende vereniging in Turnhout kan aansluiten bij de UiTPAS Kempen. Dit is een spaar- en voordeelkaart waarmee je punten spaart bij elke UiTPAS-activiteit die je doet. Je profiteert daardoor van kortingen en beloningen. Bovendien kunnen mensen die recht hebben op verhoogde tegemoetkoming met de UiTPAS een korting krijgen van 80% op de normale ticketprijs. Stad Turnhout geeft een tussenkomst van 40% van het lidgeld terug aan de vereniging. De overige 40% valt ten laste van de vereniging zelf. Op deze manier ondersteunt Stad Turnhout de organisaties en verenigingen die zich inzetten om financieel kwetsbare inwoners vlotter te laten deelnemen aan het bestaande vrijetijdsaanbod in onze stad.

Turnhoutse verenigingen kunnen ook beroep doen op een toelage vrijetijdsparticipatie. Hierdoor kunnen zij, door mensen met verhoogde tegemoetkoming te laten deelnemen, hun verminderde inkomsten deels recupereren.

Toegankelijke vrije tijd voor iedereen

De afgelopen jaren werkten we nauw en succesvol samen met de stad en allerlei Turnhoutse partners om het cultuur-, sport- en vrijetijdsaanbod in onze stad toegankelijker te maken voor mensen die leven in armoede.

Ondanks alle geleverde inspanningen van UiTPAS Kempen, de lokale verenigingen en organisaties, Stad Turnhout en onze vereniging, merken we dagelijks dat mensen die onze Rap op Stap kantoren of onze ontmoetingsruimte bezoeken, geen gebruik maken van de UiTPAS met kansentarief. Zij ervaren een veelheid aan drempels die hen beletten om deel te nemen aan dit aanbod.

In deze aanbevelingsnota gaan we hier dieper op in. Dit doen we aan de hand van de feedback en ervaren drempels van bezoekers in onze ontmoetingsruimte en van onze Rap op Stapklanten en -vrijwilligers.

We zijn ervan overtuigd dat wanneer we onze krachten nog sterker bundelen, we samen de nog bestaande drempels verder kunnen verlagen of wegwerken.

1. Uitbreiding van het werkingsgebied van UiTPAS Kempen

UiTPAS Kempen is momenteel actief in 21 gemeenten. Omdat dit aanbod (nog) niet in alle Kempische gemeenten is uitgerold, zorgt dit voor heel wat verwarring.

Enkele voorbeelden:

- In Cultuurhuis de Warande kan ik als Turnhoutenaar mijn ticket wel krijgen aan kansentarief maar iemand van Arendonk niet. Simpelweg omdat deze persoon in een andere gemeente woont die nog niet is aangesloten bij UiTPAS Kempen.
- Als inwoner van Turnhout krijg ik - wanneer ik in het bezit ben van een UiTPAS Kempen met kansentarief - een korting van 80% op het lidgeld bij een Turnhoutse voetbalclub, maar bij een voetbalclub in Rijkevorsel dan weer niet.

Wij vragen dan ook te blijven investeren in een samenwerking op Kempisch niveau, waarbij alle 27 gemeenten mee op de kar springen van de UiTPAS Kempen. Daardoor wordt het voor elke financieel kwetsbare Kempenaar mogelijk om in zijn/haar gemeente naar keuze deel te nemen aan de UiTPAS-activiteiten.

2. Uitbreiding van het aantal UiTPAS spaarzuilen

Het zou goed zijn moest er geïnvesteerd worden in een groter aantal UiTPAS spaarzuilen waardoor mensen de mogelijkheid hebben om op meerdere plaatsen punten te sparen. Deze zouden op meer strategische locaties geplaatst kunnen worden om de toegankelijkheid te vergroten, bijvoorbeeld in ontmoetingsruimtes en andere openbare plaatsen verspreid in de stad.

Door meer spaarzuilen beschikbaar te maken, worden mensen ook sterker aangemoedigd om actief punten te sparen wat hen vervolgens weer motiveert om vaker deel te nemen aan culturele en recreatieve activiteiten.

Met de gespaarde punten kan je nu vooral gadgets kiezen, bijvoorbeeld een zonnebril, sleutelhangers, mokken, ... Wij pleiten voor een meer divers aanbod hierin. Wij denken hierbij aan het verder uitbreiden van gratis vrijetijdsactiviteiten waar UiTPAS kaarthouders hun gespaarde punten kunnen inwisselen. Dit kan variëren van culturele evenementen tot sportactiviteiten en workshops. Hierdoor worden de voordelen van het hebben van een UiTPAS verder versterkt en worden mensen gestimuleerd meer deel te nemen aan het culturele en recreatieve leven. Bovendien wordt de UiTPAS op deze manier nog sterker ingezet als instrument ter versterking van sociale inclusie en participatie.

3. Stimuleren van deelname via verhoogde tegemoetkoming

We weten dat in Turnhout meer dan 10.000 mensen recht hebben op een verhoogde tegemoetkoming. Toch merken we dat veel mensen die onze Rap op Stapkantoren of onze ontmoetingsruimte bezoeken, geen gebruik maken van de UiTPAS Kempen met kansentariaf. Vaak zijn ze onvoldoende op de hoogte van dit aanbod.

Wij zijn dan ook vragende partij om inwoners die recht hebben op verhoogde tegemoetkoming automatisch op de hoogte te brengen van dit recht. Er kan hiervoor worden samengewerkt met bijvoorbeeld de ziekenfondsen die over de juiste data beschikken. Zij kunnen via een begeleidende brief deze mensen informatie geven over hoe zij de UiTPAS kunnen verkrijgen en welke voordelen deze kaart biedt. Of ze kunnen een automatische rechtentoekenning in gang zetten. Lokale gemeenschapscentra en andere relevante instanties kunnen hierbij als infopunt worden ingezet.

Op deze manier wordt de toegang tot de UiTPAS vereenvoudigd en zorgen we ervoor dat mensen die recht hebben op verhoogde tegemoetkoming er optimaal gebruik van kunnen maken.

4. Ondersteuning bij verdoken kosten van vrijetijdsactiviteiten

We hebben onze dochter ingeschreven in de Chiro en ze is al twee keer geweest. Echt iets voor haar. Alleen ... volgende maand gaan ze al op weekend. Ik ben naar Decathlon gaan kijken maar een slaapzak en veldbed kost al wel iets. Weet jij misschien een goedkopere manier om daaraan te geraken?

Vrijwilliger Rap op Stap: Deze vraag werd mij begin van het vorige schooljaar gesteld. Ik heb zelf thuis kampeermateriaal liggen en heb dit met veel plezier uitgeleend. In de ontmoetingsruimte hebben we samen het veldbed opgesteld om te oefenen. Achteraf kwam zij enthousiast haar eerste kampavonturen vertellen.

Om het verenigingsleven echt toegankelijk te maken voor financieel kwetsbare mensen is het essentieel om extra middelen beschikbaar te stellen om tegemoet te komen in de 'verdoken kosten' van vrijetijdsactiviteiten. Het verminderen van het lidgeld via het UiTPAS systeem is een stap in de goede richting maar vaak zijn er nog andere kosten die een drempel tot deelname vormen. Naast het lidmaatschap van een vereniging hebben de leden vaak uniformen, sportkleding en -schoenen of ander materiaal nodig zoals bijvoorbeeld kampeergerief voor het jaarlijkse kamp.

OCMW-cliënten kunnen deze vraag voorleggen aan hun maatschappelijk assistent. Voor gezinnen die niet gekend zijn bij het OCMW is dit moeilijker. Daarom vragen wij om extra financiële middelen vrij te maken om ook deze gezinnen financieel te ondersteunen, zodat ook zij daadwerkelijk kunnen deelnemen aan het vrijetijdsaanbod zonder zich zorgen te maken over financiële belemmeringen.

Naast het voorzien van extra financiële steun kunnen we nog sterker investeren in het ondersteunen en faciliteren van de Turnhoutse verenigingen. Enkele voorbeelden:

- Een mooi initiatief zou zijn dat alle sportclubs en jeugdbewegingen tweedehands uniformen aanbieden aan hun leden. Een werkend voorbeeld hiervan is KFC Lentazon in Beerse waar een weggeefkast staat. Hier wordt vooral de insteek gemaakt vanuit duurzaamheid: 'al wat er niet nieuw wordt gekocht, is beter voor het milieu'.
- Er kan een samenwerking op maat met de Kringwinkel worden aangegaan. Hierbij zou het logistieke werk door de Kringwinkel kunnen gebeuren. De stad zou samen met de betrokken verenigingen de bekendmaking aan hun leden op zich kunnen nemen.

In Oostende werken ze bijvoorbeeld met 'reizende inzamelboxen', waarbij deze box om de twee maanden op een andere plaats wordt gezet. De Kringwinkel staat in voor het leegmaken van de box, het controleren en sorteren van de ingeleverde materialen.

We merken dat verenigingen ondersteuning kunnen gebruiken bij het opzetten van dit soort samenwerkingsverbanden en denken dat de stad hier een sterke verbindende en ondersteunende rol kan opnemen.

5. Toegankelijke informatie

Of het T'AntWOORD nog tickets heeft voor Metejaar? Een kleine nota op mijn bureau met een telefoonnummer van een bezoeker. Ik bel haar op en moet haar teleurstellen. Wij hebben geen tickets voor Metejaar gekregen. Heb je een UiTPAS met kansentariaf, mevrouw? Weet je dat je dan gewoon naar de balie in de Warande kan gaan? Daar kan je, als je jouw UiTPAS met kansentariaf laat zien, met korting naar de voorstelling gaan. 'Dat wist ik niet.' zegt de vrouw, 'Jammer, ik heb daardoor toch enkele leuke voorstellingen laten liggen'.

Veel mensen vinden het moeilijk om informatie te vinden, begrijpen en verwerken. Om het aanbod voor iedereen toegankelijk te maken, is het van groot belang nog sterker in te zetten op duidelijke, begrijpbare en klare taal.

De kern van de boodschap benadrukken, informatie visualiseren, de tekst eenvoudig houden, ... Goede voorbeelden van deze aanpak zijn te vinden in het voormalige Knipoog tijdschrift van DINAMO en de nieuwe onthaalbrochure van de Bibliotheek Turnhout. Voor deze laatste brochure werd er een begrijpbaarheidstoets afgenomen bij de bezoekers van het T'AntWOORD.

Door het aanbod ook in verschillende talen beschikbaar te maken, kunnen we bovendien een breder publiek bereiken. Turnhout telt meer dan 120 nationaliteiten en tientallen andere moedertalen. Door het aanbieden van informatie in verschillende talen vergroten we de toegankelijkheid voor mensen die het Nederlands nog niet zo goed beheersen. Bovendien is deelname aan het vrijetijdsaanbod een uitgelezen instrument om in te zetten op sociale inclusie en het versterken van de participatie. Een samenwerking met het Agentschap Integratie & Inburgering of erkende tolken kan hierbij ondersteunend werken.

Om de beschikbare informatie effectief te verspreiden kunnen we maatschappelijk assistenten, buurtcoaches, brugfiguren, jongerenwerkers, sleutelfiguren uit de verschillende gemeenschappen, ... nog sterker betrekken. Zij staan in direct contact met kwetsbare burgers en kunnen de informatie over het UiTPAS aanbod op een toegankelijke manier overbrengen en mogelijke vragen beantwoorden. Het is hierbij van essentieel belang dat deze sleutelfiguren goed op de hoogte zijn van het aanbod aan diensten en activiteiten zodat ze mensen gericht kunnen doorverwijzen.

Bovendien is het van belang om actief de wijken in te trekken om het aanbod en de mogelijkheid tot inschrijving zo laagdrempelig mogelijk te maken. Buurtbijeenkomsten, informatieavonden, huis-aan-huis bezoeken en samenwerking met lokale organisaties zijn effectieve methoden. Door direct contact te leggen met de inwoners worden drempels verlaagd en participatie gestimuleerd.

Werken met plakpalen of informatieborden op strategische plaatsen in wijken of aan lagere scholen zorgt ervoor dat informatie (niet alleen over vrije tijd) tot bij de mensen geraakt.

6. Mobiliteit

Ik wil graag een keer naar een voorstelling in de Warande gaan kijken. Maar heel eerlijk, ik durf 's avonds niet te voet naar huis. Ik voel me als het donker is niet veilig. Da's jammer want er zijn echt wel leuke voorstellingen.

Door sterker te investeren in de bekendmaking van het aanbod van de taxi-cheques of een uitbreiding van de Minder Mobiele Centrale, gaan mensen die geen gebruik kunnen maken van het openbaar vervoer of de fiets toch veilig naar huis kunnen na het bijwonen van een vrijetijdsactiviteit.

Hou hierbij ook rekening met mensen die niet in aanmerking komen voor bovenstaande maatregelen, en die ver van het openbaar vervoer wonen of waar na een bepaald uur geen openbaar vervoer voorhanden is. Heel wat mensen in armoede kampen met mobiliteitsbeperkingen. Ook voor hen moeten we een passend aanbod voorzien.

7. Vereenvoudigde boekingsprocedures

Mensen die beschikken over een UiTPAS met kansentarief en die tickets willen boeken bij Cultuurhuis de Warande kunnen dit niet online doen. Als zij tickets willen kopen, moeten zij naar de balie van het Cultuurhuis gaan om daar te boeken. Dit verschil in toegankelijkheid kan als oneerlijk worden ervaren en kan mensen ontmoedigen om van dit aanbod gebruik te maken.

8. Duurzame samenwerkingsverbanden met partnerorganisaties

Ik wilde graag naar een klassiek concert gaan in de Warande. Dit aanbod stond niet bij de activiteiten van het T'AntWOORD. Men vertelde mij wel dat ik tickets aan kansentarif kon bestellen, maar dat ik dan naar de Warande zelf moest gaan. Ik geraak daar niet zo gemakkelijk met mijn rolstoel en moet voor zoiets altijd de Minder Mobiele Centrale inschakelen. Ik laat het maar zo.

Er mag een digitaal aanbod zijn maar het blijft belangrijk te investeren in fysieke mogelijkheden om in te schrijven via partnerorganisaties. Het is belangrijk dat er een aanbod blijft bestaan waarbij inschrijven niet digitaal hoeft te gebeuren, maar via een vrije instroom mogelijk is. Maak hiervoor gebruik van de plaatsen die gekend zijn bij kwetsbare mensen zoals ontmoetingsruimtes, lokale dienstencentra, ...

Cultuurhuis de Warande heeft in dit kader een succesvolle samenwerking uitgebouwd met het T'AntWOORD. Het zou mooi zijn als dit soort samenwerkingsverbanden verder uitgebreid wordt.

Het is van groot belang om te investeren in duurzame samenwerkingen met middenveldorganisaties en burgerinitiatieven (CAW, CGG, Tejo, Arktos, De Frakstok, ...). Door nauw samen te werken met deze organisaties kan Turnhout effectiever en gericht maatschappelijk kwetsbare individuen en gezinnen bereiken en ondersteunen.

Deze organisaties zijn vaak goed gepositioneerd om vertrouwensrelaties op te bouwen en in contact te komen met kwetsbare groepen, waardoor ze een essentiële rol spelen bij het doorverwijzen naar en ondersteunen bij verschillende vormen van vrijetijdsbesteding.

9. Financiële ondersteuning van verenigingen

Turnhoutse verenigingen kunnen beroep doen op een toelage vrijetijdsparticipatie. Hierdoor kunnen zij, door mensen met verhoogde tegemoetkoming te laten deelnemen, hun verminderde inkomsten deels recupereren.

Wij zijn vragende partij om blijvend te investeren in deze subsidiemiddelen voor de Turnhoutse verenigingen en hierover transparant te communiceren zodat zij laagdrempelige vrijetijdsactiviteiten kunnen (blijven) aanbieden aan maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren. Dankzij deze subsidies kunnen zij de kosten van activiteiten verlagen of elimineren, waardoor financiële drempels voor deelname verdwijnen.

Investeer in meer subsidiebronnen die verenigingen in staat stellen om hun programma's af te stemmen op de behoeften van hun gebruikers. Richt je specifiek op het ondersteunen van G-sportinitiatieven en jeugdbewegingen die zich inzetten voor kwetsbare doelgroepen. Door financiële steun te bieden aan deze verenigingen kunnen ze hun activiteiten beter afstemmen op de diverse behoeften van hun leden, waardoor inclusie en participatie worden bevorderd.

10. Een toegankelijk inkomensonderzoek voor UiTPAS kansentarifief

Wij hebben 5 kinderen met een beperking (ADHD en Autisme) en zitten in collectieve schuldbemiddeling. Het T'AntWOORD vertelde me dat ik recht heb op een UiTPAS met kansentarifief maar dat ik hiervoor een inkomensonderzoek moest laten doen bij het OCMW van Turnhout. Eerlijk gezegd heb ik dit lang tegengehouden omdat ik dit niet leuk vind. Uiteindelijk heb ik dit onderzoek toch laten doen en ik heb hier inderdaad recht op. Nu kan ik mijn kinderen eindelijk een hobby laten doen en is mijn thuissituatie rustiger geworden. Ik kan nu ook eens kiezen om met het hele gezin te gaan zwemmen. Lukt het niet met de kinderen omdat ze te druk zijn, is dit minder erg dan wanneer ik de volledige inkomprijs had betaald. Als er nu nog een uitbreiding komt van het aanbod voor kinderen met een beperking, ben ik helemaal blij.

Het is belangrijk op te merken dat er heel wat mensen zijn die net boven de armoedegrens leven en hierdoor vaak niet in aanmerking komen voor verhoogde tegemoetkoming. Onderzoek hoe deze mensen toch de mogelijkheid krijgen deel te nemen aan vrijetijdsactiviteiten. Dit kan bijvoorbeeld worden bereikt door organisaties of scholen de mogelijkheid te bieden om deze mensen in te schrijven voor bepaalde activiteiten. Vaak zijn zij het best op de hoogte van de gezinssituatie (zie ook puntje 8).

Het laten uitvoeren van een inkomensonderzoek via het Welzijnsonthaal en/of OCMW vormt een grote drempel. Maak daarom een inkomensonderzoek zo toegankelijk mogelijk door bijvoorbeeld een online tool beschikbaar te stellen via de website. Hierin kunnen mensen zelf hun gegevens invullen en op een discrete, laagdrempelige manier zelf een inschatting maken of ze mogelijk in aanmerking komen voor een UiTPAS met kansentarifief.

Op deze manier kunnen mensen zelfstandig hun situatie evalueren en mogelijks de volgende stap zetten naar het aanvragen van de UiTPAS.

11. Betaalbare locaties

Het is belangrijk dat mensen in armoede de vrijheid hebben om zelf te kiezen hoe ze hun vrije tijd doorbrengen. Ze moeten absoluut de mogelijkheid hebben om gebruik te maken van het reguliere vrijetijdsaanbod. Tegelijkertijd moet de stad Turnhout investeren in kansen voor mensen om hun vrije tijd door te brengen in gelijkgestemde gemeenschappen, zoals hun eigen verenigingen of kringen.

Veel mensen vragen regelmatig naar de mogelijkheden om een zaal of ruimte tegen een betaalbare prijs te kunnen huren voor feesten of familiebijeenkomsten. In het verleden heeft de stad Turnhout de online tool 'zaalzoeker' ontwikkeld om hierin te voorzien.

Echter, voor kwetsbare mensen blijft dit vaak een grote financiële drempel. Daarom zou het goed zijn de mogelijkheid te bieden om deze zalen te huren tegen een kansentarief. Door hierin te investeren krijgen ook financieel kwetsbare mensen de kans om bijvoorbeeld een communiefeest of koffietafel te organiseren zonder zich zorgen te hoeven maken over de kosten. Op deze manier wordt de toegang tot sociale en familiale evenementen gelijkwaardiger gemaakt voor alle inwoners van Turnhout.

12. Onderwijs en de UiTPAS

Twee ouders in een vergadering over toegankelijke vrije tijd: 'Bij ons op de lagere school krijgen wij in het begin van het schooljaar een blad mee dat we moeten invullen. Hierop moeten we een klever van het ziekenfonds kleven en onze UiTPAS-nummer doorgeven. De school houdt rekening met de uitstapjes en wij krijgen deze uitstappen aan kansentarief.' Een andere ouder vraagt aan ons hoe het komt dat niet elke lagere school in Turnhout dit doet?

Het is positief dat enkele Turnhoutse scholen al gebruik maken van de UiTPAS bij het boeken van leuke activiteiten voor hun leerlingen. Gezien het hoge percentage kinderarmoede in onze stad zijn er echter nog volop kansen om alle scholen hierbij te betrekken. De brugfiguren onderwijs kunnen hierin een centrale rol opnemen door scholen te ondersteunen en hen wegwijs te maken in het UiTPAS-verhaal.

13. Stimuleer verenigingen om in te stappen in het UiTPAS-systeem

Ik vind nergens een overzicht van verenigingen die korting geven als je een UiTPAS met kansentarief hebt. Ik moet bij mijn kinderen eerst uitzoeken wat ze leuk vinden, om daarna aan de sportclub te vragen of ze werken met kansentarief. Als dit niet zo is, ga je met je kinderen op zoek moeten naar een alternatief.

Financieel kwetsbare mensen weten vaak wel dat ze bijvoorbeeld tegen een gereduceerd tarief kunnen zwemmen of dat de voetbalclub korting biedt op het lidmaatschap. Ze zijn echter minder bekend met andere sporten of vrijetijdsactiviteiten. Wij zijn dan ook vragende partij om op de website van Stad Turnhout een duidelijk overzicht op te nemen van de verenigingen en organisaties die werken met kansentarief.

Veel verenigingen aarzelen momenteel nog om mee te stappen in het UiTPAS-systeem omdat ze vrezen voor een te groot inkomensverlies. Met de juiste financiële ondersteuning kan dit echter een stimulans zijn om het vrijetijdsaanbod inclusiever te maken. Stad Turnhout behoudt en versterkt de "5 procent regel", d.w.z. vanaf elk zesde lid op honderd met kansentarief draagt de stad Turnhout 80 procent van de kosten, in plaats van de gebruikelijke 40 procent. Dit helpt vooral kleinere organisaties of verenigingen met al lagere tarieven om een groter deel van hun kosten gecompenseerd te krijgen door de lokale overheid.

Hierdoor worden verenigingen financieel gestimuleerd om deel te nemen en kunnen meer mensen met een kansentarief genieten van hun aanbod. Dit systeem zorgt ervoor dat iedereen mee kan doen zonder dat verenigingen benadeeld worden in hun inkomsten.

14. Een centraal vrijetijdsloket voor Turnhout

Ik heb een UiTPAS met kansentarief. Dit heb ik via mijn maatschappelijk assistent ontvangen. Ik weet eigenlijk niet zo goed wat ik ermee kan doen. We gaan met het hele gezin zwemmen met korting. Maar voor de rest weet ik eigenlijk niet wat er allemaal mogelijk is.

Stel als stad een vrijetijdsloket beschikbaar waar mensen met een beperkt inkomen gemakkelijk terecht kunnen voor alles wat te maken heeft met vrije tijd. Momenteel is er al een aanbod van vrijetijdsactiviteiten tegen een verminderd tarief, maar het probleem is dat mensen vaak naar verschillende organisaties moeten gaan om te kunnen boeken. Denk hierbij aan locaties zoals de Warande, Dienst Toerisme & UiT, het Rap op Stapkantoor, de Wollewei, ...

Door een centraal vrijetijdsloket te creëren, wordt het voor mensen met een beperkt inkomen eenvoudiger om informatie te verkrijgen en hun vrijetijdsactiviteiten te regelen waardoor de toegang tot cultuur, sport en recreatie wordt vergemakkelijkt. Cluster de verschillende vrijetijdsdiensten zodat deze nog beter als één geheel samenwerken.

Bovendien kan een dergelijk loket dienen als een centraal punt voor het aanvragen van subsidies of financiële ondersteuning voor vrijetijdsactiviteiten, wat mensen met een beperkt inkomen extra kan helpen. Ook kan het loket dienen als een aanspreekpunt voor het verstrekken van informatie over lokale evenementen, culturele voorstellingen, sportcompetities en andere recreatieve mogelijkheden waardoor de betrokkenheid van de gemeenschap wordt vergroot.

Zo'n loket kan dienen als aanspreekpunt voor inwoners van Turnhout maar ook voor verenigingen die subsidies zoeken of die hulp nodig hebben bij de administratie hiervan. Bovendien kan het fungeren als een platform voor het aanbieden van workshops, trainingen en educatieve programma's gericht op het verbeteren van vaardigheden en het bevorderen van sociale integratie binnen de gemeenschap. Op deze manier draagt het vrijetijdsloket niet alleen bij aan het versterken van de sociale cohesie, maar ook aan het verbeteren van het welzijn en de kwaliteit van leven van mensen met een beperkt inkomen.

Na corona organiseerde Stad Turnhout enkele evenementen waaronder het festival Stadstoeren. Ik wilde naar drie voorstellingen gaan kijken. Ik heb de drie kaarten op verschillende manieren aangekocht. Eéntje kon ik via mail, voor een andere voorstelling moest ik boeken aan de balie van de Warande en de derde moest betaald worden bij de Dienst Toerisme & UiT. Ik vond dit raar en heel omslachtig.

Dit vrijetijdsloket kan bijvoorbeeld worden geïntegreerd in de Dienst Toerisme & Uit, waardoor er geen onderscheid wordt gemaakt tussen mensen met verschillende inkomens. Door het loket hier onder te brengen wordt het gemakkelijk toegankelijk voor alle burgers, ongeacht hun financiële situatie. Dit draagt bij aan een gevoel van gelijkwaardigheid en inclusie, waarbij iedereen op dezelfde manier toegang heeft tot informatie en ondersteuning op het gebied van vrijetijdsactiviteiten.

Bovendien is het belangrijk ervoor te zorgen dat de Turnhoutse verenigingen altijd kunnen rekenen op ondersteuning bij administratieve moeilijkheden. Dit kan worden gerealiseerd door een vast aanspreekpunt binnen de stedelijke administratie aan te wijzen, die hen kan bijstaan en begeleiden wanneer dat nodig is. Op deze manier worden sportclubs en verenigingen beter in staat gesteld om een inclusieve omgeving te creëren waarin iedereen zich welkom en ondersteund voelt.

Als ik een georganiseerde uitstap wil maken met Orion, dan kan ik geen gebruik maken van de UiTPAS met kansentarieef. Als ik een georganiseerde uitstap wil maken met de seniorenraad, dan kan ik wel gebruik maken van de UiTPAS. Beide diensten zijn toch van Turnhout, waar zit dan het verschil?

Ik maak een uitstap met de seniorenraad. Met kansentarieef betaal ik maar 10 euro, zonder kansentarieef kost de uitstap 50 euro. Dit grote verschil in prijs stond ook op de uitnodiging. De hele busrit werd er door de mensen die 50 euro moesten betalen commentaar gegeven. Zij denken dat zij het verschil voor de anderen moeten meebetalen. Ze kunnen in het vervolg beter een melding maken dat je ook kan vragen achter een kansentarieef zonder het bedrag erbij te zetten. Ik heb me de hele dag hierover slecht gevoeld.

Ik ging naar de bibliotheek van Turnhout om mijn UiTPAS met kansentarieef aan te vragen. De mevrouw achter de balie legde me duidelijk uit wat ik allemaal met de kaart kon doen. Ze vertelde meteen ook over Rap op Stap, de kortingen bij de Warande en het gratis lidmaatschap van de bibliotheek. Ik kreeg echt een heel uitgebreide uitleg.

In het Rap op Stap-kantoor komt een nieuwe bezoeker binnen om te vragen welke mogelijkheden er zijn voor een daguitstap. Ze toont haar UiTPAS met kansentarieef. Ik leg haar uit wat Rap op Stap inhoudt en vraag haar ook wat ze al met haar UiTPAS heeft gedaan. Ze vertelt dat haar maatschappelijk assistent haar had aangeraden om de kaart aan te vragen, wat ze ook heeft gedaan. 'Maar ik weet eigenlijk helemaal niet wat ik ermee kan doen', voegde ze eraan toe.

Het zou zinvol zijn dat alle diensten van Turnhout een gelijke aanpak hanteren en dezelfde voorwaarden aanbieden voor het gebruik van de UiTPAS met kansentarieef. Op deze manier kunnen alle inwoners, ongeacht bij welke dienst ze aankloppen, rekenen op dezelfde ondersteuning en voordelen wat bijdraagt tot meer duidelijkheid, gelijke kansen en een gevoel van rechtvaardigheid.

15. Bewustmaking van verenigingen

Een alleenstaande mama wilde haar dochter inschrijven bij een tennisclub in Turnhout. Deze club hanteerde geen kansentarief maar wilde voor haar dochter wel een uitzondering maken en haar gratis lid maken. De mama vond deze voorkeursbehandeling niet fijn en gaf dit via mail ook aan dat ze dit aanbod wilde weigeren. Hierop kreeg ze van de club een mail dat ze ‘dankbaar zou moeten zijn’.

Vaak voelen mensen zich ongemakkelijk bij het ontvangen van voorkeursbehandelingen, ook al zijn deze goedbedoeld. Dit kan voortkomen uit het gevoel dat ze als minderwaardig worden behandeld of in een afhankelijkheidspositie worden geplaatst. Het is daarom belangrijk om respectvol te communiceren en situaties te vermijden waarin mensen zich vernederd of ongemakkelijk kunnen voelen.

Bovendien zijn veel vrijwilligers die actief zijn in het verenigingsleven niet bekend met het UiTPAS-systeem, omdat meestal slechts één persoon verantwoordelijk is voor de verwerking ervan. Hierdoor lopen heel wat mensen die recht hebben op kansentarief dit mis omdat ze er niet van op de hoogte zijn.

Het opzetten van sensibiliseringsacties, het inschakelen van ervaringsdeskundigen, het geven vormingen aan verenigingen over de impact van armoede, het regelmatig organiseren van informatiesessies aan verenigingen of sportclubs, het inhoudelijk ondersteunen van verenigingen bij het ontwikkelen van een gastvrije benadering en het overwinnen van eigen barrières, ... kunnen hierbij ondersteunend werken. Verenigingen verwerven op deze manier meer inzicht in de armoedeproblematiek en kunnen hierdoor effectiever inspelen op de behoeften van kwetsbare groepen. Dit kan vorm gegeven worden in samenwerking met armoedeverenigingen of ervaringsdeskundigen.

16. Turnhoutse evenementen voor iedereen

De speelpleinwerking

Blijf als stad het gratis busvervoer naar de speelpleinwerking tijdens de vakantieperiodes promoten en ondersteunen. Zorg ervoor dat ook mensen die niet digitaal vaardig zijn eenvoudig kunnen inschrijven, maar ook eenvoudig gebruik kunnen maken van dit busvervoer. Het is belangrijk dat dit een kosteloos initiatief blijft. Op deze manier blijft de toegang tot de speelpleinwerking voor iedereen gegarandeerd, ongeacht hun digitale vaardigheden of financiële situatie.

De Kunstacademie

De Kunstacademie volgt een jaarlijkse schoolcyclus waardoor het niet mogelijk is om halfweg het schooljaar in te stappen. Om tegemoet te komen aan de vraag van kwetsbare mensen die graag muziek, dans of andere kunstvormen willen beoefenen, zou het interessant zijn om gedurende het schooljaar vooropleidingen of kennismakingssessies te organiseren. Deze vormen een laagdrempelige instap en kunnen eventueel op wijkniveau georganiseerd worden. Op deze manier kunnen mensen op elk moment van het jaar beginnen met het ontwikkelen van hun artistieke vaardigheden.

Bewaak ook mee dat de benodigde materialen verbonden aan een kunstrichting beschikbaar zijn aan betaalbare prijzen en voorzie eventueel financiële ondersteuning. Dit geldt ook voor een organisatie zoals DINAMO. Zij hanteren bij het inschrijvingsgeld het kansentarief, maar door de bijkomende kosten voor het materiaal haken veel financieel kwetsbare mensen toch nog af.

Turnhoutse evenementen

Zorg ervoor dat er een gevarieerd aanbod van activiteiten beschikbaar is voor het hele gezin door bijvoorbeeld gratis tickets beschikbaar te stellen aan brugfiguren, buurtcoaches en in ontmoetingsruimtes. Een voorbeeld hiervan is het 'Turnhout by Night'-initiatief. Op deze manier kunnen financiële kwetsbare gezinnen deelnemen aan evenementen en activiteiten die het welzijn en de sociale cohesie bevorderen.

In augustus viert Stad Turnhout de kermismaand. Een geliefd feest waar iedereen graag aan deelneemt. Mensen in armoede vermijden vaak de Grote Markt vanwege de hoge kosten. Ze willen hun kinderen deze ervaring gunnen maar de financiële middelen ontbreken. Stad Turnhout kan met de foorkramers samenwerken om het UITPAS kansentarief te implementeren. Een systeem waarbij mensen die recht hebben op kansentarief jetons tegen een gereduceerd tarief kunnen aanschaffen en voor attracties gebruiken, biedt een mogelijke oplossing. Zo wordt de kermis een inclusief evenement waar iedere Turnhoutenaar van geniet.

De UitPAS Magie

Tot slot. Het is voor iedereen duidelijk dat het bevorderen van inclusie en de toegankelijkheid in de vrijetijdssector van cruciaal belang is voor het welzijn van alle inwoners van Turnhout. Door te investeren in initiatieven zoals de UitPAS, het organiseren van laagdrempelige activiteiten, het financieel ondersteunen van het Turnhoutse verenigingsleven, ... zorgen we ervoor dat vrijetijdsactiviteiten voor iedereen toegankelijk zijn, ongeacht de financiële situatie van mensen.

We willen nog benadrukken dat bij de opmaak van dit adviesrapport we ook heel veel positieve reacties van mensen verzamelden.

Ik ben dit jaar voor de eerste keer naar het circus gaan kijken dankzij mijn UitPAS met kansentarif. Zonder de UitPAS zou ik er zelfs nooit over nagedacht hebben.

Ik heb deelgenomen aan een cultureel evenement. Dat zou ik anders nooit gedaan hebben.

Zonder de UitPAS hadden mijn kinderen niet dezelfde kansen gekregen.

Dankzij de UitPAS hebben mijn kinderen niet het gevoel dat ze dingen niet kunnen doen.

Dankzij de UitPAS kan ik deelnemen aan de maatschappij en uit de eenzaamheid ontsnappen.

We willen jullie deze uitspraken ook laten zien, omdat we denken dat de magie van de UitPAS met kansentarif te vaak wordt onderschat.

Stel je eens een wereld voor waarin iedereen, ook mensen die in kansarmoede leven, de mogelijkheid hebben om af en toe aan iets anders te denken. Door deel te nemen aan vrijetijdsactiviteiten kunnen deze mensen minder stress ervaren en voorkomen dat ze in eenzaamheid geraken. Het helpt hen om weerbaarder te worden, minder snel ziek te worden, meer vertrouwen te krijgen en minder psychologische problemen te ontwikkelen.

Vrijetijdsactiviteiten dragen bij aan de groei van ieders mentale capaciteiten en bieden een veilige plek waar je steunfiguren kan ontmoeten. Hierdoor worden mensen in staat gesteld een netwerk op te bouwen, wat hen helpt meer controle over hun leven te krijgen. Kortom, door mensen in kansarmoede de kans te geven om aan vrije tijd deel te nemen, bieden we hen meer kansen en ondersteunen we hun welzijn op diverse manieren. Deze magie van de UitPAS is essentieel en verdient meer erkenning en waardering.

T'ANTWOORD

VERENIGING TEGEN ARMOEDE EN SOCIALE UITSLUITING

Deze aanbevelingsnota werd opgemaakt in september 2024.

Contactpersonen:

Els Delen

opbouwwerker T'ANTWOORD

els.delen@tantwoord.be

Chris Dielis

coördinator T'ANTWOORD

chris.dielis@tantwoord.be